

ÆTT OG ANNET

Løssalg kr 30,-

Årgang 31 Utgave 82

Grenland Ettehistorielag

Juli 2010

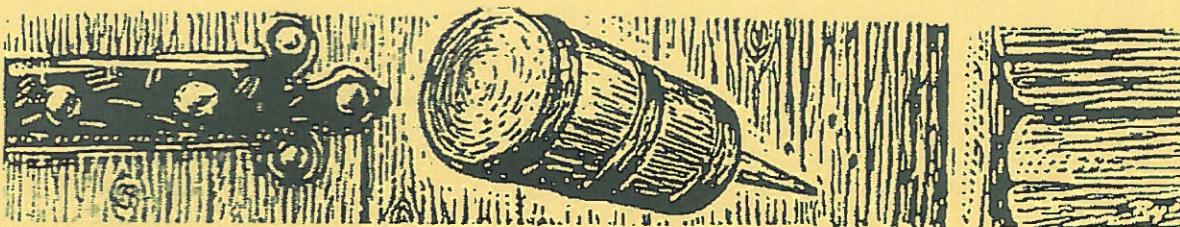

Vi ønsker deg en god sommer!
Les i dette nummeret om

**Simen Simensen Meen og hans slekt
Folketellingen 1910 som kommer om et halvår
Nytt på internett, nye kilder**

Innhold :

Side 2 - 3	Budstikka
Side 4	Styret i Grenland Ettehistorielag/andre verv
Side 5	Folketellingen 1910 kommer
Side 6	Utdrag fra "Erindringer fra Krigsaarene 1808-1814"
Side 7	Krigskomissær Hans Frisaks unge år
Side 8	Noen betraktninger omkring tidlige forbindelser mellan Bergan og Hanesgårdene i Melum.
Side 9	Nyheter fra Internett
Side 10 - 12	Simen Simensen Meen, Kari Kittilsdatter og familien deres
	Terje Rehn Holm-Johnsen
	Jacob R. Vassbotn / Gard Strøm
	Cathrine Frisak / Henrik Frisak
	Alf Dagfin Haukelid
	Jan Christensen
	Leif Biberg Kristensen

Budstikka nr. 2 - 2010

Redaksjonen:

Redaksjonen består av Terje Rehn Holm-Johnsen, som også er ansvarlig redaktør, Gard Strøm og Jan Christensen. Dersom du har stoff til Ått og annet, ta kontakt med en av oss.

Terje treffes på 35 56 62 65 eller epost h-johnse@online.no

Gard treffes på 95 78 94 94 eller epost post@gamlegjerpen.no

Jan treffes på 35 52 47 08 eller epost jan@slekt.org

Du kan også sende epost til grenland@grenlandslekt.no

Frister for artikler er:

1. februar - 1. mai - 1. september

Vil du komme i kontakt med oss?

Dersom du er slektsforsker, men ikke er medlem hos oss, ELLER dersom du kjenner noen som driver slektsforskning, så ta kontakt med oss.

Du når oss på flere måter:

EPOST:

grenland@grenlandslekt.no

HJEMMESIDE:

www.grenlandslekt.no

POSTADRESSE:

Grenland Åttehistorielag

Postboks 169

3901 Porsgrunn

KONTONUMMER:

Postgironummer 0540 08 73048

KONTINGENT:

Enkelperson kr. **100/år**. Ektepar kr **120/år**. Personer i Norden kr **150/år**. Personer utenfor Norden kr **180/år**.

Tema for våre utvidede møter:

23. september: Hvordan forske på Romanifolk/tatere. En informasjon om ulike kilder som er tilgjengelig.

21. oktober: Se hva vi fant! Hvordan bruke internett aktivt.

2. desember: En rik onkel i amerika? Hvordan bruke ancestry.

Husk dette til høsten:

Slektsforskerdagen på Høyskolen i Telemark. Tema: Immigrasjon.

30. oktober 2010.

Høstmøtet: Rolf Zetlitz forteller om europeiske aner.

2. november 2010.

Mer informasjon om begge møter i neste nummer.

E-post

For å nå våre medlemmer lettere, har vi ønske om å få opprettet en e-post-liste.

Dersom du vil være med i en slik e-post-liste så sender du en e-post til lederen@grenlandslekt.no

E-post-listen vil ikke bli misbrukt til reklame eller annet, men er kun et tilbud til dere som medlemmer til å motta informasjon fra oss på en rask, enklere og billigere måte.

Møteplan høsten 2010 - utvidede møter fortsetter i 2. etg til ca 20 - 21.

9. september 2010	Byttemøte	Porsgrunn bibliotek
23. september 2010	Utvidet byttemøte	Porsgrunn bibliotek
7. oktober 2010	Byttemøte	Porsgrunn bibliotek
21. oktober 2010	Utvidet byttemøte	Porsgrunn bibliotek
30. oktober 2010	Slektsforskerdagen	Høyskolen i Telemark, Porsgrunn
2. november 2010	Høstmøte	Mer informasjon i neste nummer
18. november 2010	Byttemøte	Porsgrunn bibliotek
2. desember 2010	Utvidet byttemøte	Porsgrunn bibliotek
16. desember 2010	Byttemøte	Porsgrunn bibliotek

Har du meldt adresseforandring?

Hvert år så stryker vi 3-4 medlemmer, fordi vi ikke lenger kan finne dem igjen. Ått og Annet kommer i retur, men vi klarer ikke å finne ut hvor de har gjort av seg.

Dersom du flytter, og fortsatt ønsker å motta Ått og Annet, så send da straks melding om adresseforandring til oss. Det kan enten gjøres til post-adressen vår, eller til grenland@grenlandslekt.no

Blader, CD'er og bøker til salgs!

Alle tidligere nummer av Ått og Annet er til salgs. Det er opptrykk av de tidligere numrene og koster 15 kr per blad. Det gis imidlertid rabatter ved kjøp av mange blad.

Jubileumsboka Ått og Annet 2003 som vi ga ut i 2003, selges nå for kr. 100/stk.

Ta kontakt med kasserer eller sekretær. Når det gjelder kjøp av CD, kan dere også kontakte Jan Christensen direkte. Dere når han på 35 52 47 08. Bestillinger kan også skje via grenland@grenlandslekt.no.

Skrivelyst?

Vi trenger fortsatt artikler til Ått og Annet. Artiklene bør ha en viss allmenn interesse. Dersom du har en artikkell du vil dele med oss, send en epost til en av redaksjonsmedlemmene. Vær obs på "deadlines".

Er du interessert i å gjøre en innsats for Grenland Ettehistorielag? Vi trenger kandidater, både til verv i styret, og til de ulike komiteene. Dersom du ønsker å gjøre en innsats, vil vi gjerne at du tar kontakt med en av dem i valgkomiteen (se side 4).

Kjære medlemmer.

Sommeren er kommet, og her er sommernummeret av Ått og Annet.

Vi har et halvår bak oss med en viss oppgang i besøkstallene på møtene våre. Våre utenlandske kilder er veldig populære, og det samme er slektshjelp, hvor vi sitter sammen med medlemmer og ikke-medlemmer og hjelper dem med nøtter de har, eller hjelper dem i gang. Alle PC'ene er opptatt, idet det meste vi søker etter, finnes på internett. Nytt på internett er også skiftene, som blir lagt ut. Dessverre er det mange av oss som ikke klarer å lese skiftene. Det vil vi i Grenland Ettehistorielag gjøre noe med. Vi planlegger i høst en oppstart av en arbeidsgruppe som skal jobbe med gotisk skrift generelt. Jan Christensen har sagt ja til å være med i denne gruppen. Dette blir ikke en typisk lærer-elev gruppe, men heller en gruppe hvor hver enkelt jobber hjemme, og samlet med gruppa, og etterhvert opparbeider seg kunnskaper om gotisk skrift. Skriften er en ting, men feks i skifter, så er det også et system på hvordan skiftet er satt opp. Hva kan man forvente seg hvor? Jeg ber dere som er interessert i dette, om å ta kontakt med oss på medlemsmøtene til høsten. Mer informasjon vil også komme i september-nummeret av Ått og Annet. Det finnes også en bok; "Den glemte skriften" v/Knut Johannessen (2007 - ISBN 9788215002026) som kan anbefales. Den koster 399 kr ny. Vi har kjøpt en til laget, men enhver slektsgransker bør ha sitt eget eksemplar. Digitalarkivet har også sitt eget online-kurs i gotisk skrift, så jeg anbefaler de med internett, og ta en titt der.

For noen år siden måtte vi bytte møtedag fra torsdager til tirsdager, grunnet åpningstid på Porsgrunn bibliotek. Nå i høst er vi tilbake til torsdager. Det er fordi vi ikke fikk bookeet møterrommet i 2. etg på tirsdager for våre utvidede møter. Vi håper at returnen til tirsdager gjør at andre kan komme på møtene, og beklager dersom dette førte til problemer for andre igjen. Første møtedag er da torsdag 9. september.

Til høsten kommer også Slektsforskerdagen (30. oktober) og høstmøtet (2. november). På det sistnevnte møtet vil vår egen Rolf Schröder Zetlitz si noe om europeiske aner. Mer informasjon kommer i neste nummer.

Så, til sist, hvem fortjener Grenland Ettehistorielags hederspris for 2010? Har du en kandidat, send den til et av medlemmene i Hederspriskomiteen. Jeg ønsker dere en fortsatt god sommer.

Med vennlig hilsen

Terje Rehn Holm-Johnsen, leder Grenland Ettehistorelag

Styret i Grenland Ættehistorielag 2010

Styreleder
Terje Rehn Holm-Johnsen
Tlf. 47 90 42 25
Epost:
terjerehn@gmail.com

Nestleder/kasserer
Kari Aabelvik
Tlf. 92 09 95 28
Epost:
l-sah@online.no

Sekretær
Audhild Dahl
Tlf. 35 54 93 39
Epost:
bjoedah3@online.no

Arkivar
Kersti Sorter
Tlf. 35 97 21 57
Epost: sorter@bamle.
online.no

Arkivassistent
Berit Thorsberg
Tlf. 35 55 23 73
Epost:
beriet@online.no

Web-master
Tore Granly
Tlf: 97 15 93 82
Epost:
tore@granly.org

PR-ansvarlig
Jørn Olsen
Tlf: 98 81 88 38
Epost:
el-helg@online.no

Varamedlem
Harald Valstø Eikland
Tlf: 35 51 13 12
Epost:
eikla@online.no

Varamedlem
Sven Erik Langseid
Tlf.
Epost:
sven.erik@langseid.no

Andre verv i Grenland Ættehistorielag

Valgkomiteens medlemmer:

Thor Wølner Gundersen, Egil Borse, Aage R. Andresen

Hederspriskomiteens medlemmer:

Gard Strøm, Thor Wølner Gundersen og Kersti Sorter (styrets representant)

Revisorer:

Thorbjørn Wahlstrøm, Wenche Elisabeth Pedersen

Kaffekomiteens medlemmer:

Liv K. Pettersen, Egil Borse, Unni Knudsen, Liv M. Pettersen

Grenland Ættehistorielags æresmedlemmer (alfabetisk):

Åse Bomann-Larsen, Hans Cappelen, Rutt E. Greve, Thor Wølner Gundersen, Steinar Larsen,
Hans Paul Madsen, Inger-Grethe Solstad, Dag Straume, Torbjørn Aasetre.

Grenland Ættehistorielags hedersprisvinnere:

- 2003 : Reidar Ballestad
- 2004: Torbjørn og Gunlaug Aasetre
- 2005: Jan Christensen
- 2006: Statsarkivet i Kongsberg
- 2007: Per Stian Bjørnø Kjendal
- 2008: Thor Wølner Gundersen
- 2009: Leif Biberg Kristensen

Folketellingen 1910 kommer

Av Terje Rehn Holm-Johnsen

I de siste månedene har det vært en klokke på digitalarkivet, som teller ned til 1. januar 2011 kl 00:00. Det er nemlig da folketellingen 1910 blir tilgjengeliggjort på internett.

Folketellingen 1910 ble gjennomført 1. desember 1910. I alt 4 lister ble brukt i landdistriktene, 5 i bydistrikene.

Listene er disse:

Land:

- Husliste, Personer innenfor hvert bosted
- Kretsliste, Bosteder og folketall innenfor hver tel lingskrets
- Hovedliste, Tellingskretser og folketall innenfor hvert herred
- Skipsliste, Skip og personer om bord på dette

By:

- Familieliste, Personer innenfor hver leilighet
- Husliste, Leiligheter og folketall innenfor hver by gård
- Kretsliste, Bygårder og folketall innenfor hver tel lingskrets
- Hovedliste, Tellingskretser og folketall innenfor hverby
- Skipsliste, Skip og personer om bord på dette

I følge RHD (Registreringssentral for historiske data) vil det ikke være interessant å registrere krets- og hovedlister.

Huslistene og Familielistene inneholder følgende underpunkter (underskjemaer, spørsmål og instrukser):

Husliste - Land ("Skema 1"):

- "Spørsmål vedkommende de beboede hus"
 - "Husliste over folketallet 1ste desember 1910"
 - "Sammendrag av foranstaaende liste"
 - "Tillægsoppgave for hjemvendte Norsk-Amerikanere"
- "Bemerkninger ..." (trykte instrukser for telleren)

Familieliste - By ("Skema 1"):

- "Spørsmål vedkommende beboelsesforholdene"
 - "Familieliste over folketallet 1ste desember 1910"
 - "Sammendrag av foranstaaende liste"
 - "Tillægsoppgave for hjemvendte Norsk-Amerikanere"
 - "Tillæggsspørsmål vedkommende bekvemmeligheten m.v."
- "Bemerkninger ..." (trykte instrukser for telleren)

Husliste - By ("Skema 2"):

- "Beboelsesforhold"
- "Fortløpende utdrag av familielisterne"

Deler av tellingen er allerede tilgjengeliggjort på Internett

Statistikken etter folketellingen, dvs tallene, ble tilgjengeliggjort så tidlig som i tidsrommet 1912 til 1916 i form av 7 hefter. Disse ligger også på internett. Heftene dekket følgende statistikker:

1. Første hefte. Folkemængde i rikets forskjellige administrative inndelinger m.v.
2. Andet hefte. Finner og lapper. Hjemvendte norsk-amerikanere. Dissentere. Blinde, døve og sindssyke.
3. Tredje hefte. Beboede hus og husholdninger.
4. Fjerde hefte. Folkemængde fordelt etter livsstilling.
5. Femte hefte. Folkemængde fordelt etter kjøn, alder og egteskabelig stilling samt fødesteder - Fremmede staters undersaatter.
6. Sjette hefte. Folkemængde fordelt etter livsstilling med angivelse av alder og egteskabelig stilling - Navnefortegnelse over personer 95 år og derover.
7. Hovedoversikt.

I den sistnevnte lista ligger faktisk en personliste på 192 personer som levde 1. desember 1912, og som da var 95 år eller eldre.

Som er kuriositet her, er Norges eldste mannsperson fra Solum. Andreas Isaksen, f. 22. mai 1805, lever på gamlebjem. Jeg har ikke lyktes å gjenfinne ham i kirkeboka, men det står ingenting om hvor han er født.

Kilder:

- Registreringssentralen for historiske data (www.rhd.uit.no)
Statistisk sentralbyrå (www.ssb.no)
Arkivverket – digitalarkivet (www.digitalarkivet.no)
Solumslekt (www.solumslekt.org)

Utdrag fra "Erindringer fra Krigsaarene 1808-1814"

Av Jacob Rasmussen Vassbotn

Jacob R. Vassbotn kom fra Volda på Sunnmøre og var grenader (vervet soldat) ved "Bergenhusiske Grenaderbataljon". Hans far var lærer og hadde lært ham å skrive, derfor denne unike historie sett fra en soldats øyne. I dette utdraget reiste han i oktober 1809 fra Brunlanes og skulle til Brevik hvor han oppholdt seg ca. 1/2 år. Boken er på 72 sider og kan kjøpes gjennom Volda kommune. Det var vårt medlem i Volda, Gunnar Heltne gjorde meg oppmerksom på boken.

Gard Strøm.

... Samme dag som jeg, for er melt, fra Salby den 28. hujus af Reiste vi om Morgenens, til Skys-Skifte Haukre, og der fra til Laurviig Kiøbstad, og hvilede paa samme sted en stund, og fant igjen vore bikentere. Da samme Dag Marsserede Vi der fra til Brulaugsneset paa Landet, hvor jeg blev indqvarteret paa gaarden Bakke hos en gammel Mand, heder Hans Bakke, hvoraf samme Mand var en fornuftig Mand, og hans Kone tilige. - Og paa samme sted, logerte jeg i 12 Dager. - Den 9. Oktobre 1809 kom Ordre fra General Stafell skulde da strax Commenderes 40ti Mand af de Bergenhuske Grenaderer; og i blant dem var jeg den Ene som var med denne Commando til Brevig. ----

Den 10de Maatte jeg Reise fra gaarden Bakke til den Lille kiøbstad Brevig, og ieg blev indQvartered hos Constler Berkrud (Constler Berkrud døde for Jul - mens jeg var paa samme sted), og blev af ham ind Qvartered paa et andet sted, til en Jomfru, som hede Maria Tejmand; som boede i et Huus for sig Selv allene, da hun havde en stor Arv, efter sine Forældre, og havde sit Levebrød af forbemelte Arv. - Da Hun var fød i America og var der paa samme sted nogle Aar, og siden Reiste hun med sin Fader til Norge! Hun var af de Sorte Folke Slag, men hun har været saa Længe i Norge, at hun nu var næsten Hviid i sit ansigtes Træk. - Paa samme sted, som for er melt, var jeg der Et 1/2 Aars tid, og gjorde Vagte hver 5 Dager. Der var paa samme sted 2de Festninger, som vi skulde for svare, om saa var, at Fienden vilde indkomme. Den første festningen var Strømtangen, som laae ved Strømmen somgaard ind til Frier Fjord, til Kiøbstaden Skeen. Og den 2de Festning var paa Holmen som Kirken staar hvor der var 5 eller 6 Kanoner, hvor vi der holte Vagt paa same sted hver nat og Dag. - Lautnant Tosen Var vor Commandaur, og loggerede i samme Kiøbstad. - Naar Vi vare fri fore Vagter og Exis, da fik vi Arbeide og fortiene os lidt pænger, saa meget at vi kunde holde med mad og Drike. - Der var paa same sted i Byen megen Skipsbygnings Arbeide, hvor af jeg fik Arbeide, med Mesterren som stod for hvert. Jeg arbeide paa et Skiib, den hele Vinter ieg Laa der paa samme sted, indtil jeg var færdig at Reise derfra. - Der var i denne Bye ny Frisk at bygge Skiib, samme Vintter, og dog i sær 3 Kiøb Mænd som vare Brødre, 2de som boede i Byen, en heder Tommes Blær, og en Erick Blær, og 3die boede paa hin siden ved fiorden paa Stattelet heder Bent Blær. Disse vare de fore nemste

Borgerre /: og en til som hede Hans Erichsen. Og der var en Bager hedde Scauby, som holdt Bageriet. - Og var mange andre beboere, Kramboe Hanler, skippere Høkere, Færge Mend, Geistgiver; og nogle Haand Verkere.

Brevig er en skøn og deilig Handel sted, liggende paa østre side ved Langesunds Fiorden, under Bamble Sornskriv, Nedre Tellemarkens Fogderiet i Bradsberg Amt, 2de Mill fra Sceen. Stedet er Landfast med, og hører under Eidanger Prestegield.

Brevig har sin Egen Kirke som hører Byen til, samme Kirke var Prægtig indvendig, som jeg ofte gik til denne Kirke, at høre Præsten Stenbuk, som hørde der til. Han var en Prægtig Mand, at Prædike. Tilige var der et Herlig Orgel Verk af de beste som jeg havde hørt. Denne Kirke staar paa en Øi, kaldes Sylterøen; som ved en Vinde Broe er tilføjet den Landfaste Deel, hvilken Broe og Hidser for de Fartøier som ei vil seile uden om Øjen, men gaa igennem den smale Kanal til Kiøbmandenes Brygger og Pak Huse.

- Da jeg kom til Brevig om Høsten d. 10. oktober 1809. 8te Dager førend jeg kom havde Præsten Tollef Stub været i besøg i Brevig, som hand var Præst i Kiøbstaden Skeen.

- Og naar jeg var Kommen til Brevig, da spurte jeg erfter ham. Da laae han Syg, og fik et Slag, som han ikke kunde tale et Ord, og Laae Syge om trent i 8te Dager, og Døde i Sceen. Jeg var færdig at Reise did hen hvor han Var, men i det samme hørte jeg at han Laae ved døden. Samme Person var Præst i Volden, og var den som Døbede mig den hellig daabes pagt. - Hans Søn, Samuel Stub, fant jeg i Brevig hvor han Laae, ved Kanobaaden, var Søe Lautnant ved Søetaten. Hand kom ihu endnu Volden, og Erindrer et andet som skeede i Volden, naar han var i Volden. -

Mang en Herlig tur og Sjao Vi toge med at arbeide, Vi Bergenhuske Grenaderer i Brevig; med Tømmer og Bielker og bord, som vi Drog paa Landet af Søen. Jeg havde der mang en Frossen Dag, og nattes tide jeg stod paa min Post, at mine Hænder og Fødder var ofte stiv af frost. Men Aarsagen var for mig, som med mine Cammerader Vor Gage var liden, og derefter matte Vi Slæbe og fortiene os lidt til vor Føde. -

STE REISE FRA BREVIIG TIL BRULAUGSNESET
Anno 1810 d 25. Marti Reiste vi 40 Mand i fra Brevig, til Brulaugsneset; til vores Cammeratter som der samme Vinter laae hele Bergenhusk battalions. - Og vores Skarpskyttere Laae Ved Tøns berg paa Saltværket; same Tid som vi Laa i Brevig. - Da jeg kom til Neset blev jeg indgvarteret paa gaarden Dolve.....

Krigskomissær Hans Frisaks unge år

Av Cathrine Frisak

Henrik Frisak har en fortelling om sin tippoldefar. Hans Frisak (1773-1834) oppvokst i et militærhjem på slutten av 1700-tallet. Skrevet av Hans Frisaks datter Cathrine født 1809.

Optegnelser af Cathrine Frisak (f. 1809).

Krigskomissær Hans Frisaks Datter Cathrine skriver om sine Forældre:

”Krigskommissær Hans Frisak, Ridder af Dannebrog og Sværdordenen, er født på Gaarden Overgaard i Stange den 28de Marts 1773. Hans Forældre vare Captain og Compagnichef Hans Frisach, Søn av Hans Frisach, Sognepræst til Lomb, og Cissel Catharine Glæersen, - Datter af Prokurator Erik Glæersen.

Allerede 5 Maaneder gammel mistede han sin Moder og aarsgammel blev han sadt til Opfostring hos nogle brave Bondefolk paa Remmen paa Hedemarken, hvor han havde det meget godt, og mangt et venligst og nok saa interessant Træk hørte jeg Fader omtale fra hin Tid. Bondemaal og Bodesæder havde han som naturlig var, ganske tilegnet sig.

Kom i sit 6te Aar tilbage til Faderen, der da boede som Compagnichef paa Gaarden Berg i Eidsberg. Sønnen var nu alltid hos ham og det inderligste, kærligste Forhold fandt visstnok altid Sted mellem dem. 6 Aar gammel ble han indskrevet som Corporal og bar ikke allene efter den Tids Skik Uniform, men begyndte endog meget tidligt at være med Faderen på Exercise og tog efterhaanden personlig Del heri. Han var saaledes ikke uden praktisk Øvelse og Indsigt i saadant, da han 13 Aar gammel 1786 mistede sin Fader. Nu stod han ene i Verden, uden Fader og Moder, Søster og Broder, saa godt som overladt til sine egne Kræfter, uden at nyde nogen Understøttelse, men han sadte sin Lid til Gud og han var med ham.

Efter at have været en kort Tid hos Onkelen Sorenskriver Glæersen, kom han paa en Fogds Kontor, og kun lidt over 15 Aar gammel, gjorde han, som Underofficer, Feldttoget med til Sverige 1788, udførende en Sergents fulde Tjeneste, marcherende paa sin Fod og i Regelen ikke i Seng før kl. 12 om Natten og oppe igjen Kl. 4 om Morgenens; men med Troskab, Flid og Samvittighedsfuldhet, samt største Udholdenhed, utførte han i den Grad, at han under Felttoget blev udnevnt til Officer 26de Sept. 1788.

Hans Fader maatte ogsaa havt en udmarket Maade at omgaas og lede ham paa, ligesom Barnet havt gode Evner, været kvik og lærelysten, naar han allrede saa tidlig ikke allene kunde begynde og bibringe ham kundskaber i militair Henseende, men ogsaa bidrog til at indgyde ham en saa stor Interesse, Lyst og Kjærlighet til den Stand han var indtraadt i, som det viste sig at blive Tilfældet med ham.

Var han ikke i denne tidlige Alder blevet saa vel instrueret og ledet af sin Fader, som berørt, saa kunde man heller ikke godt forklare sig, hvorledes man kunde betro ham, kun 15 Aar gammel, paa Krigstoget til Sverige, saa ansvarsfuld Post, som er fungerende Sergeant.

Efter Tilbagekomsten til Norge igjen, gjorde han, som Fændrik, Garnisonstjeneste i Fredrikstad. Da han af sin ubetydelige Gage ikke allene havde Afdrag for Bestalling, men ogsaa maatte anskaffe det som udfordredes til Forandrings i sin Beklædning som Officer, saa led han virkelig den første Maaned Hunger.

Som allerede udnavnt til Officer, stod det ham frit for at freqventere Krigsskolen eller ikke, men hans store Lærelyst og Nidkjærhed for sit Kald kunne ikke stemme overens med at benytte sig af en saadan Frihed. Han gikk altsaa Kursuset, som dengang var 4 Aar, igjennem paa Krigsskolen i Christiania fra 1790-1794, var Repetent ved Samme i 4 Aar til 1798, og gjorde Garnisonstjeneste i Christiania i Aaret 1799.

Efterat have fuldført Opmaalingsarbeider hos Collett på Ulevold ved Christiania fra 8de Juli til 1ste August 1799, forlod han Christiania 25de August s. Aar for at tage Landmaalerexamen i Kjøbenhavn; ankom did 5te Sept./Efter 2 og en halv Maaned blev han færdig og reiste 14de Nov. til Fredrikstad, og blev i 1800 ansat paa Toten, og der kjendt med sin tilkommende Hustru.

I Marts 1803 blev han efter Regjeringens Ønske, der stemmede overens med hans eget, uden at søge, ansat ved deb trigonometriske, astronomiske Opmaaling paa Island, stationeret i Reykjavik paa Sønderlandet.”

Voen betraktninger omkring tidlige forbindelser mellom Bergan og Hanesgårdene i Melum.

Avt Alf Dagfin Haukeli

Skal vi finne ut noe om slektskap mellom personer fra gammel tid, må vi ha konkrete ”bevis” på slektskapsbånd. Vi tilgjengelig primærreferanser som kirkebøker, skifte og lignende er det ikke vanskelig å finne disse ”bevisene”. Vi kan for eksempel finne en person i en pri-nærreferanse som heter *Lars Iversen*. Da vet vi at han er sønn til en *Iver*. Dersom denne *Iver* levde i en periode før de tradisjonelle primærreferansene som kirkebøker, tingbøker, pante-registre, innbetaling av landskyld, tiende eller manntallstellingen, blir det vanskelig å identifisere personen. En liten hjelp her kan være de tradisjonsbundede navnoppkallingene som eksisterte innen de ulike slekter, men her er vi lett komme ut på dypt vann.

I mitt arbeid med slektene på Bergangårdene i Melum, har eg kommet over slike eksempler. På midten av 1670-tallet kom en *Torbjørn Tordsen* til Bergan fra Hanes Nordre (jfr. Gjone, 1962). Han betalte i 1676 koppskatten for Bergan sammen med *Hans Clausen Bergan*, som i 1673 hadde overtatt bygselen på gården etter sin far *Claus Jacobsen Bergan*. Det er usikkert hvem som var faren til *Torbjørn*, men Gjone skriver i Solum bygdehistorie, bind 2, side 618, at en *Thord Hanes* overtok driften av Hanes Nordre etter *Jon Hanes* rundt 1640, og blir avløst av *Iver Hanes* i 1650-årene. Ved manntalls-tallingen for Melum i 1664 var det *Iver Hanes* som drev gården. Ingen *Thord Hanes* er her nevnt. Dette må bety at han da var død?

Vi finner også en *Peder Tordsen* i Melum fra denne tiden, som giftet seg med *Anne Andersdatter Melum* rundt 1698. De overtok driften av anneksgården Melum etter Annes foreldre (*Anders Carlsen Melum* og *Åvet Jonsdatter Lien*) rundt 1697 (”*Peder Tordsen*’s byggselsbrev av 10. oct. 1697, er skrevet på det stempla papir: Mag. *Peder Nyborg*, gjør kjent å ha festet til *Peder Tordsen* gården Mælum av skyld 5 td. til Skien Prestebolig, og en underliggende gård Erikstad av skyld 1 hud til samme. Da festeren har betalt istedsmål etter lova, til sammen 35 rdl, sa ma han de samme gårder nyte og bruke, som den tidligere bruker salige Anders Melum har gjort, i sin og si kones levetid. Skien 19. oct. 1697, *Peder Nyborg*”).

Erling Gjærum skriver at denne *Peder Tordsen* hadde en tilknytning til Bergan, uten å være mer spesifikk her. *Peder Tordsen Melum* ble gravlagt den 19. juni 1743, 83 år og 10 måneder gammel. Dette betyr at han må være født rundt 1659. Den ovenfor nevnte *Torbjørn Tordsen Bergan* ble gravlagt 7. september 1723, 69 år og 22 dager gammel. Dette betyr at han må være født i august 1654. Vi finner at de eller deres hustruer ofte gikk igjen som faddere for desetterkommere. Dette kan selvfølgelig være fordi de var nære naboer?

I den første kirkeboka for Solum finner vi imidlertid på side 4 at både *Peder Mellom* og *Torbjørn Bergene* var faddere for *Olle Omdals* barn navngitt *Gunhild* den 29. mai

1701. Her kan *Peder* og *Torbjørn* ikke være naboer, da Omdal ligger på den andre siden av Norsjø. Mest sannsynlig er det her et familiebånd? I følge Leif Biberg Kristen-sen (Solumslekt.org) heter *Olle Omdals* hustru *Anne Tord-datter* og ble begravet den 7. juni 1705 og Leif antar at hun er født ca. 1650. Mest sannsynlig er hun født rundt 1655, da 51 år ved siste barnefødsel kan virke noe høy?

Min hypotese er derfor at *Anne*, *Peder* og *Torbjørn* som alle er født i årene 1654 til 1659 er søsknen og at deres far må være *Tord Hanes*, som må ha dødd før manntallstellingen i 1664.

Et annet moment som også er av interesse her er at *Torbjørn Tordsen Bergan* var gift med *Gunvor Iversdatter* (1647 – 1721). Hvem hun var datter av er heller ikke kjent, men det er ting som kan tyde på at hun er datter av den ovenfor nevnte *Iver Hanes* som døde rundt 1696 nesten 90 år gammel og hans hustru *Aslaug Halvordsdatter*. Her har jeg heller ingen sikre ”bevis” - kun indikasjoner: Etter Aslaug Halvordatters død i 1705 var det *Torbjørn Tordsen*s eldste sønn *Lars Torbjørnsen Bergan/Hanes* som fikk bygselen på gården den 25. jan 1706 av sognepresten i Holla og faren kjøpte en gårdpart i Hanes nordre på en tønne til sin sønn den 27. aug. 1707, som var på størrelse med den gårdparten *Jon Hanes* eide rundt 1620. Videre ble *Lars Torbjørnsen*s eldste sønn døpt *Iver* og nest eldste datter *Aslaug* (begge oppkalt etter sine oldeforeldre på Hanes Nordre?). I skiftet etter *Aslaug Halvordatter* er bare sønene *Christian* og *Anders* som bodde på gården navngitt. I følge Nils Buverud skal også *Anne Iversdatter Stokkan* (1637 – 1714) ha vært en datter av *Iver Hanes* og *Aslaug Halvordsdatter*. Stokkan ligger ikke langt fra Hanes. Hun er heller ikke nevnt i dette skiftet. Grunnen kan være så enkel at *Iver Hanes* var gift 2 ganger og at både *Gunvor* og *Anne* er barn fra første ekteskap?

Det kan virke som det var *Torbjørn Tordsen*s ønske at hans familie skulle komme tilbake til Hanes Nordre som drivere av gården? *Lars Torbjørnsen* var gift med *Ingeborg Sørensdafter* fra Hanes Søndre.

Etter foreldrenes død er det tydelig at *Lars Torbjørnsen* ønsket seg tilbake til Bergan, og han føgte mange rettssaker mot sin yngre bror *Tor Torbjørnsen* om odelsretten til gården, men dette er en annen historie.....

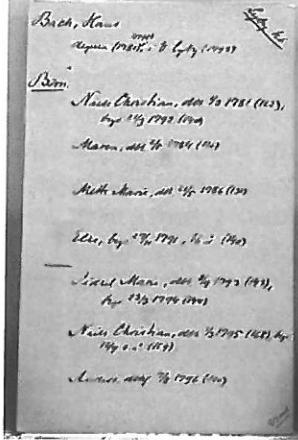
Nyheter fra Internett

Av Jan Christensen

Hver dag blir det lagt ut nye slektsrelaterte kilder, og nye nettsider blir opprettet. Vi vil forsøke framover å presentere forskjellige kilder og nettsider på nettet, som kan være av interesse for slektsforskere. Vi kommer til å ta med kilder fra både inn- og utland.

DANMARK: NYGAARDS SEDLER

<http://nygaards-sedler.dk>

I Norge har vi Delgobes og Lassens samlinger, som er slektsinfo samlet på små arkivkort og sedler/lapper. Disse er filmet og tilgjengelig på Statsarkiv og Riksarkiv. I Danmark har man bl.a. Nygaards Sedler vedrørende jydske slekter. Det er nå scannet inn over 425.000 sedler med tilsammen 29.724 forskjellige etternavn. Dette er søkbart og veldig nyttig for de som har dansk slekt fra Jylland. Det dreier seg om mer en 200 seddelkasser med henvisninger til kirkebøker, kanselli, rentekammer, folketellinger, matrikkel, grunntakster og andre arkivalie fra Rigsarkiver og Landsarkivet i Viborg.

NORGE: NSF's E-BOK PROSJEKT

På Norsk Slektshistorisk Forenings nettsider blir det stadig lagt tilgjengelig nytt materiale. Blant annet har man i begynnelsen av desember ifor startet et E-bok prosjekt, hvor man appelerer til medlemmer og andre om å bidra med scanninger og annet arbeid i forbindelse med at man ønsker å diverse litteratur og annet i digital form. Tilgjengelig nå er f.eks. Agderdokumenter i avskrift:

<http://genealogi.no/kilder/Agder/agderdokumenter/index.htm#aa>

Dødsfall i Norge av Jørgen Gløersen:

http://genealogi.no/NST/pdf_artikler_online.htm#gloersen

SVERIGE: SVENSK DIPLOMATARIUM

<http://www.riksarkivet.se/default.aspx?id=4044&refid=4045>

På det svenska Riksarkivets hjemmeside kan man nå søke og lese dokumenter fra det svenska diplomatarium. Det er vel spesielt av interesse for de som har meget gammel svensk slekt.

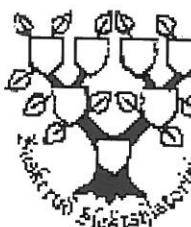
NORGE: VESTFOLD-SLEKT

<http://www.vestfold-slekt.net/>

Dette er hjemmesida til Kjetil Firing Hanssen, og for de med slket fra Vestfold, fins det her en mengde nyttige avskrifter. Bl.a. fins digitale utgaver av bygdebøkene for Anebu, Nøtterøy, Sandeherred, Stokke og Tjømøe. Militære kilder, skattemannstall, skifter og folketellinger finns også. Han har også mange avskrifter av kirkebøker fra Vestfold.

NORGE: BUSKERUD SLEKTHISTORIELAG

<http://www.buskerudslekt.no/>

Vi vil også slå et slag for denne hjemmesida til Buskerud Slektshistorielag, da den har link til stoff fra diverse Buskerud kommuner. F.eks. fra Kongsberg finner vi Folketelling Sandsvær 1875, Gravlagte på kirkegårder på Kongsberg, Kongsbergs historie, Register over prester i Bragernes prosti, Skifteregister for Kongsberg 1705-1762.

Det finns också mye link til stoff fra steder som Drammen, Eiker, Hurum, Krødsherad, Lier, Modum, Røyken og Sigdal. Har du slekt herfra, kan det lønne seg å ta en titt.

NORGE: AVFOTOGRAFETE SLEKTHISTORISKE KILDER

<http://slekskilder.blogspot.com/>

Dette er blogsida til Kari Thingvoll. Hun distribuerer avfotograferte kilder fra hele landet. Det finns et enormt utvalg av kilder, og vi kan f.eks nevne i fleng:

- Eidsvoll 1711 Ekstraskatt
 - * Nedre Romerike fogderi 1691 Tiende – manntall
 - * Bragernes 1742 Fattige
 - * Norderhov, Hole, Eidsvoll etc. 1761 2. Oplandske Inf. Reg, Soldat og Recruter udkommandert til Holsteen
 - * Solør og Østerdal 1754 Skiftedesignasjoner
 - * Romsdal 1645 Koppskatten
 - * Jevnaker 1794 Overformynderiregnskap
 - * Christiania 1719 Manntall over vognmenn
 - * Trondheim 1657 Kvegskatten
 - * Øvre Telemark 1716 Utkommanderte til Pommern
 - * Skien 1775 Overformynderi

Dette er bare en brøkdel av alt som finnes. Dette har blitt en meget flott og viktig side for alle de som ønsker å finne fram til kilder litt utenom de vanlige kirkebøker og folketellinger.

Simen Simensen Meen, Kari Kittilsdatter og familien deres

Av Leif Biberg Kristensen

I forbindelse med en diskusjon om skiftet etter Simen Meen mellom Gard Strøm og undertegnede har han oppfordret meg til å skrive en artikkel til «bladet» om mine funn og teorier. Disse involverer flere familier og gårder i Gjerpen, og går tildels imot det som tidligere har vært alminnelig oppfatning. Interessen min for denne familien grunner seg mest i at Lucas Mogensen som en sentral person i kretsen bosatte seg på Kjerringteigen i Solum, hvor han døde i 1721. Jeg begynte for noen år siden å lete etter hans opphav, men havnet raskt i et villniss av motstridende opplysninger. Denne artikkelen har blitt til i et forsøk på å «tenke høyt» og klare ut forholdene slik de framtrer fra originalkildene. Jeg har unngått å gå i detaljer om forhold som er dokumentert og drøftet fra før i publiserte arbeider, og hvor jeg ikke har noe å kommentere eller tilføye.

Jeg baserer meg i første rekke på skiftene etter Simen Simensen på Meen 10-11. august 1665ⁱ og etter kona Kari Kittilsdatter på Tatterbakken i Skien 31. juli 1688ⁱⁱ. At både kirkebøker, pantebøker og skifteprotokoller nå er tilgjengelige i scannet kopi på Digitalarkivet har gjort det betydelig enklere enn før å samle og systematisere slektshistorie, i og med at bilder av originaldokumentene sjeldent er mer enn noen få musikkunnskaper unna dersom man vet hva man leter etter. Når det nedenfor vises til begravelser i Gjerpen er det selvfølgelig fra kirkeboka som begynner i 1681, hvor jeg selv har gjennomgått originalteksten for hver enkelt innførsel som er sitert. Denne kirkeboka er upaginert og dermed er det hensiktsløst å oppgi referanse pr. begravelse. I noen grad har jeg hentet sekundæropplysninger fra Gard Strøms utmerkede nettsted «Gamle Gjerpen», først og fremst fra hans avskrifter av manntallene for 1664 og 1666 som ennå ikke foreligger på nett, og som jeg refererer uten å oppgi kilde for hver enkelt.

I skiftet etter Simen Simensen står innledningsvis:

«... Sal. Simen Simensen Meen, I mellum hans effterladte Quinde Karj Kitelsdatter paa den eenne, og deres trende døtre nauffnlig Aasse, Margrete og Ingerj Simensdøtre paa den anden sidde, Offuerverendes paa de umyndigis veigner deris faderbrødre Erlig og velagte mænd Gunder, Zacharias og Christen Simenssønner, paa Enkens veigner Erlig agtbar og velforstandig mand Jacob Pedersen Borger og Indvaaner i Skeen.»

På slutten av skiftet utnevnes de samme tre farbrødrene som formyndere for de tre døtrene: For Åse Gunder Simen(sen), for Inger Christen Simensen Questad, og for Margrete hennes tilkommende stefar Hans Holmb og mora, med tilsynsmann «Sacharias Simensen borger och Indvaaner udj

Skeen». Ettersom døtrene omtales som umyndige og det heller ikke er nevnt ektemenn, må vi gå ut fra at alle tre er ugifte og formodentlig ganske unge. Videre i skiftet finner vi en passasje som kan synes litt diffus og uinteressant, men som er viktig for den videre drøftingen:

«Anlangende Riis, som Sal. Simen haffuer sted og fest, aff hr. Laugmand til Lucas Mogensen som saa efftersom befundes drengen deraff intet at haffue Nyt, ej heller nogit til Løn bekommitt, af hands det nu effter Sal. Simen Mæn haffuer antagit, og siellf i aar tilsaade, End ogsaa haffde sin fæderne arff i boet indstaaende er hand derfore samme feste beuilget saavelsom dette aars afgrødde, og hand gaarden herefter at bruge og suare Kongl. Majt. til sin skat, og hoss bunden til sin landskyld og er saa hermed fuldkommelig betalt og fornøyet for huis hand enten ved arff eller i andre maader kunde haffue at fordre, mens fornte. *Lucassis tuende søstre haffue intet i boet at fordre [...]*»

Forklaringen på at Lucas hadde farsarv innestående i boet etter Simen Meen må såvidt jeg forstår være at han og hans «tuende søstre» er barn av Kari Kittilsdatter fra et tidligere ekteskap med en Mogens. Antagelsen støttes av skiftet etter Kari i 1688 hvor blant andre Lucas og to Mogensdøtre opptrer som arvinger, se videre omtale nedenfor. Ettersom hans to søstre ikke har krav i boet må de ha fått farsarven utløst ved sine respektive giftermål, og må følgelig være gift før 1665. I 1664 står «Enchen Karen» oppført som oppsitter på Søndre Ris, det er sannsynligvis Kari Kittilsdatter. At sønnen Lucas omtales som «dreng» i skiftet betyr at han blir betraktet som gårdsfull selv om han i realiteten er bruker av gården, men det er også mora som står som juridisk og økonomisk ansvarlig. Han bør imidlertid være myndig i august 1665 i og med at han blir overlatt feste på Ris uten at det oppnevnes verge, og det at han har oppnådd myndighets alder kan godt være den direkte foranledningen til at skiftet holdes akkurat på dette tidspunktet. Denne oppfatningen av alderen til Lucas i 1665 stemmer svært godt overens med begravelsen i Solum 04.09.1721: «Lucas Monsøn ved Sol: gl: 81 aar»ⁱⁱⁱ og således født ca. 1640. I manntallet av 1664 er for øvrig enka Karen og sønnen Lucas, 20 år, også oppført på Meen. Det viser vel bare at aldersopplysningene i disse manntallene må oppfattes som «veiledende», noe som er godt kjent fra før. I 1666 er det ikke ført noen bruker på Søndre Ris. Det ser også ikke ut til at Lucas ble boende her. Det er heller ikke nevnt noen Lucas noe annet sted i Gjerpen i 1666. Det går nesten 30 år før han dukker opp på min radar igjen, på den andre siden av elva. Lucas

flyttet altså til Kjerringteigen (Gråten) i Solum hvor stemmer bra med at Åse er ugift i 1665 i skiftet etter det er skifte etter ham 16. juni 1723. Enka heter sin far. Simen selger i 1694 en del av sin arvepart i Giertrud Colbiørnsdatter og deres barn Mogens Lu- Kjerringteigen til Lucas Mogensen. Ved denne han- cassen myndig, Ingeborg Lucasdatter 23 år og ugift. delen er han av Gjone i Solumsboka^v omtalt som Enka tok til verge sin bror, «velagte Dannemand» «Simen Mogensen Barfoed på Moe i Gjerpen», og Hans Colbiørnsen. Sønnen Mogens blir formynder Lucas Mogensen blir samme sted omtalt som hans for sin søster^{iv}. Som vi skal se, er det ingen tvil om at halvbror. Går vi i stedet til kilden^{vi}, står det noe ganske Lucas Mogensen er identisk med Lucas Mo- ke annet.

Skiftet etter Kari Kittilsdatter på Tatterbakken i Skien 31. juli 1688 er tidligere gjengitt i «Ætt og Annet» nr. 47, juni 1998 i sin helhet i en artikkel av Jan Christensen: «Köster - tysk borgerslekt i Skien på 1600-tallet.» Jeg skal begrense meg til å gjengi innledning- en:

«Hendrich Fredrichssønn Kongl. Ma. Byefoged i Skeen, Peder Lauridssøn, Byeskrifuer, Johan Høst og Johan Giertssøn Prachte sandt, borgere og laugrettesmend ibm. giøre vitterligt at Anno 88 den 31 Julij, var vi effter venlig begier og tilnefnelse forsamblede udj Hans Bøes hus paa Tatterbachen her i Byen, til skiffte og deeling Imellum Hans Bøe paa dend eene, og hans medarfuinger Lucas Mogenssøn, Willadz Olssøn Aass, paa sin hustru Gurj Mogensdaatters veigne, Ledvor Riiss i Gierpen Sogn, paa sine børns veigne i deris moders :| Ledvors forige hustru :| Gunild Mogensdaatters sted, Simmen Mogensen udj sin Moders afgangne Aase Simmensdaatters sted, for huilchen Hans Bøe er formynder, Claus Lund paa sine 2de Sønners Simmen og Frandz Claussønners veigne, Som arfuer i deris Sal. Moders Clauses forige hustru Margrete Simmensdatters sted, Item Niels Follaug i Sheen, paa sin hustru Inger Simmensdaatters veigne, *huilche samtlige arfuer afgangne Karen Kittilsdatter*, Hans Bøes seeniste hustru, som nogen tid her i byen boede og endelig her døde [...]»

Vi ser at det er nevnt fire Mogenssønner og -døtre i rask rekkefølge:

Lucas Mogensen,

Guri Mogensdatter gift med Willads Olsen Ås,

Gunhild Mogensdatter død, har vært gift med Levor Ris,

Simen Mogensen i sin avdøde mors Åse Si mensdatters sted.

En overfladisk lesning kan gi inntrykk av at alle fire er søsknen og barn av den «afgangne Aase Simmens daatter». Dette kan imidlertid ikke være riktig, om ikke annet så av rent kronologiske årsaker. Det er nok bare den siste, Simen Mogensen, som er sønn av den avdøde Åse Simensdatter. Jeg skal ta for meg ham først. Simen opptrer med verge og må følgelig være under 25 år, dvs. tidligst født 1663. Det

Her er det tre dokumenter i samme sak som protokollføres samtidig. I det første, datert 12. februar 1690, erkjenner Simon Mogensen å ha blitt skyldig til Lucas Mogensen 50 riksdaaler og pantsetter derved sin part i Kjerringteigen til sistnevnte. Det andre, datert 11. januar 1694, begynner slik: «Kiendis ieg underskrefne Simen Mogensøn og hermed Vitterlig giør, fra mig och mine Arfvinger, til min kiere Moerbroder og hans arfvinger at hafve Solt och afhendet, al den Part og Lod mig arfveligen effter mine Sal. forældre udj Kierling Teigen Er tilfalden, och hermed for alle bekrefter, Ingen ydermere Lod, deel eller Søgning at hafve til samme min afhendte part i fornd. Kierlingteigen, men bem.te *min kiere Moerbroder Lucas Mogensen [...]*» Det tredje dokumentet som strekker seg over til neste side er udatert, men mellom de to siste dokumentene er ført teksten «Veret i Rette til det almindelig holdne Skeens Korsmisse Laugting Anno 94». (Korsmesse er 14. september.) Det omhandler overdragelse av gårdpart i Kjerringteigen til Claus Lund (hvor Simen for øvrig erklærer sin avtale med Lucas for død og maktesløs, ettersom han tydeligvis ikke har mottatt sitt forventede oppgjør) og begynner med: «Kiendis ieg *Simen Mogensen, Barnefød paa Moe i Gierpensougn* og hermed Vitterlig giør, at som ieg nu er kommen til mine Myndige Aar og Alder, nemlig til mine *fem og tyve Aar*, Saa ieg mine Midler self maa vere Raadig [...]» Handelen mellom Simen, Lucas og Claus er en lang historie som havnet i retten i 1698, men faller utenfor rammen av denne artikkelen.

Jeg skal avstå fra å polemisere mot Gjone denne gangen, det er i grunnen lite fruktbart. Jeg bare konstaterer med undring at «Barnefød paa Moe» har blitt til «Barfoed på Moe», og «Moerbroder» har av utgrunnelige årsaker blitt til «halvbror». Men her står det altså med rene ord at Lucas er Simens morbror, og Simen har nå i 1694 etter eget utsagn blitt 25 år gammel. Dette finnes det vel ingen grunn til å betvile, og han må derfor være født i 1668 eller 1669.

Simen Mogensen er senere i skiftet etter Kari Kittilsdatter anført som sønn av Mogens Mo og Åse Simensdatter. Blant begravde i Gjerpen finner vi 12.04.1682: «Mogens Mo som omkom i Hoppestad Elven 66 1/3 aar». Åse var neppe hans første hustru, vi finner også ei Ingeborg Mogensdatter på Mo som høyst sannsynlig er hans datter. Hun er begravet i Gjerpen 31.03.1694: «Tollof Moes qvinde Ingebor Mogensdatter 54 aar», dvs. født ca. 1640. Med fare for å piske en død hest: Ingeborg er ikke nevnt i skif-

tet etter Kari Kittilsdatter, og kan derfor ikke være ei Holm. Disse hadde ingen barn, og det er vel ikke søster av Lucas, Guri og Gunhild og heller ikke ei oppsiktsvekkende ettersom Kari på dette tidspunktet helsøster av Simen Mogensen. Men hun er altså tro- bør være rundt 50 år.
lig ei halvsøster av sistnevnte.

Jeg har ikke sett Simen Mogensen omtalt siden, og han kan godt ha dratt til sjøs som så mange andre unge menn fra Grenland. Kanskje en som leser denne artikkelen vet mer om ham.

Angående de tre andre «Mogensbarna» som er nevnt i skiftet etter Kari Kittilsdatter: Lucas, Guri og Gunhild, bør det nå være endelig avklart at de må være identiske med Lucas Mogensen og hans «tuende søstre» som er nevnt i skiftet etter Simen Simensen i 1665, og barn av Kari Kittilsdatter i et tidligere ekteskap. Lucas Mogensen er som vi har sett født ca. 1640. Gunhild Mogensdatter var gift med Levor Ris ifølge dette skiftet, og er ført under begravde i Gjerpen 13.12.1683: «Levor Risis qvinde Gunnil Monsdatter 40 aar» og således født ca. 1643. Vi må formode at Guri Mogensdatter gift med Willads Olsen Ås også er født rundt 1640, selv om det ikke ser ut til å finnes noen aldersopplysning på henne. I manntallet av 1666 (i Gard Strøms avskrift) står: «S. Aas (Ås søndre). Opsidder: Willas 30. Sønner: Søren 14, Mons 7.» Willads ble neppe far i en alder av 16 år.

Misforholdet er enda større i 1664, hvor Willads og sønnen Søren er ført som hhv. 26 og 13 år. Trolig er Søren en stesønn, det tyder på at Willads har giftet seg til gården med enka etter forrige bruker. Den omtalte Mons på 7 år er nok sønn av Willads, men det er usikkert om han er sønn av hans første eller andre kone. Jeg heller nok mest til at han er oppkalt etter Guris far. I så fall er vel Willads og Guri gift noe før 1660, det stemmer godt med at hun har blitt gift ca. 20 år gammel. Familien flyttet senere til Skien, og er godt beskrevet på «Gamle Gjerpen» under Ås Søndre B.

Margrete Simendsdatter giftet seg 04.11.1674 i Skien med Claus Clausen Köster/Lund. Denne familien er fyldig omtalt i Jan Christensens artikkel nevnt over, og her har jeg ikke noe å tilføye. Inger Simendsdatter ble som nevnt i skiftet etter mora gift med en Niels Follaug, bosatt i Skien. Blir visstnok omtalt av Gard Strøm under Follaug når han kommer så langt.

Som en oppsummering setter jeg opp en anslagsvis kronologi på Kari Kittilsdatter. Hun dør nok i relativt høy alder, 70-80 år, og er dermed født rundt 1610-1620. Hun blir gift med en Mogens (Lucassen?) noe før 1640, og får med ham barna Guri, Lucas og Gunhild, trolig i denne rekkefølgen. Mogens dør rundt 1645, hvorpå Kari gifter seg med Simen Simensen og får de tre døtrene med ham i åra rundt 1650. Jeg har ikke funnet noen aldersopplysning på noen av disse tre jentene, men de er nok nevnt etter alder både i 1665 og i 1688 som Åse, Margrete og Inger. Kari gifter seg for tredje gang med Hans Bøe, som ser ut til å være nevnt allerede i skiftet etter Simen Simensen som hennes tilkommende mann Hans

Jan Christensen har åpenbart vært inne på det samme sporet. Han nevner forholdet i artikkelen av 1998 slik: «Avdøde Karen Kittilsdatters sønn i hennes første ekteskap, Lucas Mogensen, anla sak for å få salget av Mellom-Kierlingeigen til Claus Lund kjent ugylig, noe retten ga ham medhold i, så denne gårdparten gikk over til ham i 1698.» Dette utsagnet blir stående ubelagt og ikke videre drøftet. Dermed blir det hengende i løse lufta, og ingen har heller tatt tak i det siden.

Det kommer utrolig mange overraskelser når man studerer originalkilder. Hele tida dukker det opp veldig dinger og passasjer som tidligere kan ha blitt oversett eller feiltolket, men som sett i sammenheng stiller saker i helt nye perspektiv. Under arbeidet med denne artikkelen har jeg selv blitt forbausest over i hvor høy grad kildene samstemmer i det jeg fra først av stilte opp som en hypotese, og forventningene har blitt langt overgått av det jeg faktisk har funnet.

Kilder:

i Skifteprotokoll for Bamble Sorenskriveri nr. 1 (1665-1686) side 1a-7a.

ii Skifteprotokoll for Skien byfogd nr. 1 (1666-1686) side 241b.

iii Kirkebok for Solu Mini 2 (1731-1761), begravde side 149.

iv Skifteprotokoll for Nedre Telemark Sorenskriveri nr. 8 (1720-1727) side 304b.

v Toralf Gjone: Solum Bygds Historie Bind II (Skien: Solum Kommune 1962) side 209.

vi Pantebok for Nedre Telemark Sorenskriveri 1690-1697 side 110.